Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - I Gruppo

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.000
Letna naročnina . . . . . L 2.000
Letna inozemstvo . . . . . L 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 8 (781) | Gorica - četrtek 20. februarja 1964 - Trst | Posamezna številka L 40

Za tiste, ki nočejo verjeti

Pred kratkim so ustanovili v Sovjetski zvezi zavod za znanstveno brezboštvo. Pobudo je sprožil osrednji odbor sovjetske komunistične stranke, da bi popravil pomanjkljivosti, zaradi katerih se večkrat pritožujejo pri širjenju brezboštva. Novi organizem bo imel tele naloge: Nadzorovati vzporeditev in povečanje protiverske propagande; skrbeti za organizacijo posebnih tečajev o znanstvenem brezboštvu na univerzah in vseh višjih vzgojnih zavodih; organizirati tečaje in pouk o brezboštvu tudi v srednjih šolah; poskrbeti za predavanje o brezboštvu pri različnih organizacijah, v katere je včlanjena večina sovjetskih državljanov. Novi zavod bo poskrbel tudi za vrsto protiverskih dokumentarnih filmov, za izdajo knjig in drugega materiala z brezbožno propagando in pospeševal bo ustanovitev krožkov in brezbožnih prireditev po šoli ter skrbel za nadomestitev verskih praznikov s posebnimi prireditvami.

Programatične smernice in strukturo novega zavoda so obravnavali nedavno na seji strankine ideološke komisije, ki jo je vodil Leonid Iljišev, ki se je pritoževal nad dejansko strpljivostjo do vere, do katere je prišlo v zadnji Stalinovi dobi. Število cerkva in verskih skupnosti, tako je dejal Iljišev, se je v 11 letih po Stalinovi smrti znatno zmanjšalo. Ne moremo pa istega reči za število tistih, ki verujejo in ki žive po veri. Strankin tisk pripisuje dejstvo, da še vedno žive verska čustva in ideja o Bogu med ruskim narodom, obžalovanja vrednim pomanjkljivostim propagandističnega materiala. Med najpomembnejšimi navaja brezdelnost večine krajevnih organizacij, nepripravljenost propagandistov, pretirano vnemo nekaterih posebnih borcev za brezboštvo, ki izvajajo celo ukrepe upravnega značaja in kršijo smernice, ki jih je dala stranka glede metod. Odstranitev verovanja, tako je izjavil Iljišev, je pogoj, brez izpolnitve katerega ni mogoče zgraditi komunizma. Komunizem je nespravljiv s katerokoli vero.

Brezbožna propaganda, postopna odstranitev cerkva, kjer še obstajajo, sistematično zapiranje semenišč, omejitve, ki udušujejo vsako možnost pastoralnega dela duhovništva, zatiranje in preganjanje, ki mrtvičijo samo svobodo kulta pri prebivalstvu, dokazujejo, da smo pred eno temeljnih dogem, ki se ji komunizem nikoli ne odpove. Novo ustanovljeni zavod, znova dokazuje, da je brezboštvo za komuniste zadnja beseda znanosti in nenadomestljiva predpostavka za vzpostavitev pristne komunistične družbe. Iz tega lahko povzamemo, da mora biti pristna marksistična komunistična družba — družba brez Boga. V njej ni prostora za nobeno versko vrednoto in še manj za Kristusa. Dober marksist ne more biti veren in vernik ne more biti dober marksist, tako trdi ideološka komisija sovjetske komunistične stranke.

* * *

Zgornji uvodnik smo povzeli po slovenski oddaji vatikanskega radia. Priobčili pa smo ga predvsem zaradi tistih, ki še vedno nočejo verjeti, da je komunizem po svojem bistvu brezbožen, in ki še vedno upajo, da bo menjal svoj cilj in uvedel versko strpnost. Zato vidimo take ljudi, kako se bratijo s komunisti in sedajo z njimi k isti mizi ter napivajo na bratsko sožitje. Prepričani smo, da delajo to v dobri veri in z dobrimi nameni. Toda dejstva so dejstva in komunisti sami poskrbijo vsako toliko, da nas spomnijo na dejstva, če mi nanje pozabimo. Komunizem je v zadnjih letih menjal samo taktiko. Noče več mučencev, zato se v svoji brezbožni propagandi ne zateka več k administrativnim ukrepom, ker je uvidel, da še vedno velja stara resnica: Kri mučencev je seme novih kristjanov. Torej ne več preganjajo in mučijo ljudi zaradi njih vere, zato pa smešijo njih vero in jo skušajo nadomestiti z brezbožno propagando in znanstvenim ateizmom. Kajti ta metoda se je izkazala, da prej pripelje do cilja kot pa prejšnje brutalno preganjanje in zapiranje. In deloma imajo prav. Saj so prej verniki znali za svojo vero trpeti in umirati. Sedaj pa se pred nasmeškom komunistov in njih dobrikanjem dajo uspavati in pustijo tudi vodniku, da kvarijo mladino, s perfidno propagando majejo temelje verskemu prepričanju in življenju po veri. Ker si sami ne upajo nastopiti zoper to novo taktiko z enakim pogumom kot so nastopali prej, se tudi verniki ne upajo več upirati. Utrujeni omahujejo, saj nemalokrat vidijo neko nerazumljivo vezanje s partijo zaradi ljubega miru: ki je pa mir, kateri naznanja umiranje vere in odmiranje življenjskega poguma pri vernikih. Pri takem prijateljskem objemanju in mirni koeksistenci usihajo življenjske sile krščanskega naziranja in zdravega odpora. In to želijo komunisti.

Ta nauk so razumeli poljski škofje. Zato jih vidimo, kako neustrašeno razlagajo verske resnice in tudi zahtevajo pravice, ki gredo Cerkvi.

Če se ti torej komunist nasmiha in dobrika, ne misli, da je tvoj prijatelj. Nasmehni se mu tudi ti in mu vošči dober dan. Pa pojdi dalje po svoji poti in za svojo dolžnostjo ter oznanjaj ves Kristusov nauk, naj bo prilično ali neprilično. (2 Tim, 4, 2) Živi svojo vero, kakor veš, da je prav.

ab.

HOLANDSKA PRINCESA *in njen ženin*

Holandska vladarska hiša je bila do sedaj vedno kalvinske veroizpovedi (ena izmed protestantskih ločin), dasi je bil že leta 1815 odpravljen zakon, ki je določal, da mora biti holandski vladar nujno član holandske reformirane (kalvinske) cerkve. Princesa Irena se je morala pravici do prestola odpovedati ne zato, ker je postala katoličanka, ampak ker si je izbrala ženina brez vednosti in privolitve holandskega parlamenta. Ta je namreč po ustavi postavljen, da odloča, ali je nameravani zakon kakega člana vladarske hiše za državo primeren ali ne. V Ireninem primeru je vlada bolj s kislim obrazom vzela naznanje njeno izbiro ženina. Hugo Karel Burbonski Parma je namreč španskega porekla. Španija pa je na Holandskem v slabem spominu še iz 16. stoletja, ko je bila Holandska podvržena špansko-habsburškim kraljem, ki so s silo skušali preprečiti, da bi holandsko prebivavstvo postalo kalvinsko. Na Holandskem je spomin na špansko gospostvo še približno tak, kot pri nas na turške vpade. Vendar je topel sprejem, ki ga je ljudstvo pripravilo mlademu paru, pokazal, da se predsodki bolj držijo politikov kot pa naroda in da je že čas, da se tudi odnosi med Španijo in Holandsko postavijo na temelj pametnega sožitja. Morda bo prav zveza teh dveh mladih src k temu odločilno pripomogla.

Nekateri izražajo sicer dvom nad iskrenostjo Ireninega spreobrnjenja. Menijo, da je vplivala ljubezen na ta korak. Tisti pa, ki Ireno bolj od blizu poznajo, vedo povedati, da se je Irena s to mislijo že dolgo bavila. Na Holandskem je imela že od mladih let za prijateljico dekle z globokim katoliškim prepričanjem. Tudi na dvoru je bilo vedno toplo vzdušje za ekumensko gibanje (gibanje za zedinjenje). Tako njena pokojna stara mati kot njena mati, sedanja kraljica Julijana, sta zelo naklonjeni katoliški Cerkvi. Ni čuda, da je v Ireni dozorel sklep, da postane katoličanka. Storila je to že lani sredi poletja. Ker je kardinal Alfrink smatral njen protestanski krst za neveljaven, ji je le dopolnil krstne obrede, ko jo je sprejel v katoliško Cerkev. Istočasno ji je podelil zakrament sv. birme. Princeza Irena je svoj prestop vzela zelo resno. Vestno hodi k sv. maši in zelo pogosto k sv. obhajilu. Ko je bila zadnje čase v Španiji, sta z zaročencem kaj rada v avtu odbrzela na deželo, se tam pomešala med ljudi in skupaj prejemala sv. obhajilo. Ob eni takih prilik ju je odkril neki novinar in tako je Irenino spreobrnjenje postalo javno.

Irena, ki ima 24 let, si je za bodočega moža izbrala 33-letnega Huga Karla Burbonskega. Ta je zelo veren, vzgojen na jezuitskih šolah in doktor gospodarskih ved. Leta 1962 je več mesecev preživel kot navaden rudar v asturskih rudnikih. Je najstarejši sin princa Ksaverja Burbonskega. Ta ima pravico do španskega kraljevskega prestola. Oče princa Ksaverja, princ Karel, bi namreč po smrti kralja Ferdinanda VII. v preteklem stoletju moral postati kot njegov brat španski kralj. Pa ga je prehitela hčerka Ferdinanda VII. Izabela in postala španska kraljica. Sin te kraljice je bil Alfonz XIII., ki so ga leta 1931 španski republikanci odstavili. Tako sta sedaj dve veji Burboncev, ki se potegujeta za španski prestol. Hugo Karel, Irenin ženin, spada k veji tako imenovanih »karlistov«. — Bližnja zgodovina pa bo povedala,, kako se bo končala ta nasledstvena zadeva.

Ciper pred Varnostnim svetom

Spričo kritičnega poslabšanja položaja na Cipru se je Anglija, ki sedaj vzdržuje red na otoku, obrnila na Varnostni svet Združenih narodov, da sprejme ustrezne ukrepe za omiljenje napetosti med grškim in turškim prebivavstvom. Za ta korak se je Velika Britanija odločila, potem ko je ciprski predsednik Makarios zavrnil anglo-ameriški predlog o odpošiljatvi vojaških enot Atlantskega pakta ter so se na otoku ponovno vneli krvavi spopadi med Grki in Turki. Do najhujših takih spopadov je prišlo v mestu Limasolu, med katerimi je na obeh straneh padlo več desetin ljudi. Vsak čas bi lahko prišlo do najhujšega, Turčija je namreč na svojo pest že hotela poseči vmes z izkrcanjem svojih vojakov, da bi branila svojo narodno manjšino pred veliko premočjo grške večine in je v ta namen že vkrcala vojake na ladje.

Ko je za to zvedel ameriški podtajnik Ball, ki je na Cipru zaman prepričeval predsednika Makariosa, naj sprejme anglo-ameriški načrt o mednarodnih vojaških oddelkih, je nemudoma odletel v Ankaro in odvrnil turško vlado od sprejetega sklepa. Baje je vladi v Ankari zagotovil ali zagrozil, da bodo ZDA same intervenirale na Cipru, če bi Turčija izkrcala tam svoje vojake.

Tako Angliji ni ostalo druge poti kot da sama predloži ciprsko vprašanje Organizaciji združenih narodov, čeprav je temu prej nasprotovala. Njen sklep so odobrile tudi ZDA. S tem je v diplomatski igri prehitela predsednika Makariosa, ki je namenoma odklanjal vse kompromise z anglo-ameriškim predlogom, samo da bi našel izgovor za predložitev zadeve Združenim narodom. Eno uro za Londonom je tudi ciprska vlada zahtevala sklicanje Varnostnega sveta.

Kljub enaki prošnji zasledujeta londonska (in ameriška) ter ciprska vlada različne cilje. Predsednik Makarios želi s pomočjo OZN doseči spremembo ustave v korist grške večine, Angloamerikanci opozoriti na nujnost odpošiljatve mednarodnih oddelkov na otok. Ker OZN nima potrebnih finančnih sredstev, ZDA in Velika Britanija upata, da bo v eni ali drugi obliki obveljal njihov predlog, ker bi na ta način bili priharnjeni Združenim narodom veliki stroški.

Težave Sovjetske zveze

KMETIJSTVO V KRIZI

O krizi kmetijstva v Sovjetski zvezi je prejšnje dni razpravljal osrednji odbor KPSZ. Iz tega je razvidno, da ne gre le za slučajno slabo letino, temveč za pravo krizo celotnega proizvodnega sistema, ki temelji na sovhozih in na kolhozih. K besedi, kako odpomoči sedanjemu stanju, sta se oglasila kmetijski minister Volovčenko in Hruščev, ki sta se oba v glavnem zavzela za to, da je treba delavce na kolhozih vzpodbujati s primernimi denarnimi nagradami ter jim pustiti več svobode pri gojitvi raznih kultur. Pri tem je Nikita Hruščev poudaril, da je treba posnemati kmetijstvo v zahodnih državah, kjer, je priznal, da je neprimerno bolj razvito kot v Sovjetski zvezi.

V zaključni resoluciji osrednjega odbora je rečeno, da se mora kmetijska proizvodnja v prihodnjih letih povečati z uporabo večjih količin umetnih gnojil, z umetnim namakanjem ter mehanizacijo. Delavci na kolhozih bodo odslej prejemali pokojnino, katere doslej niso uživali, čeprav komunisti trdijo, da je v Rusiji za dalevce vse lepo urejeno.

POBEG SOVJETSKEGA DIPLOMATA

Zadeva s sovjetskim diplomatom ter agentom sovjetske obveščevalne službe Nosenkom, ki se je zatekel na ameriško veleposlaništvo in zaprosil za politično zatočišče, je sedaj končno zaključena. Sovjetska vlada je obtožila švicarske oblasti, da premalo pazijo za varnost mednarodnih diplomatov in da so zato sokrive pri pobegu Nosenka. ZDA pa je obtožila, da so Nosenka ugrabili njeni agenti.

Vse te obtožbe so izgubile vsako osnovo, ko je ameriška vlada pojasnila, da dovoli, da Nosenka obišče kak sovjetski funkcionar in se prepriča o njegovi želji, da se ne vrne več v Sovjetsko zvezo, kjer ima ženo in dva otroka.

Po nekaterih poročilih naj bi zaradi Nosenkovega pobega na Zahod bila v prejšnjih dneh v nevarnosti sama ženevska konferenca o razorožitvi.

Teden italijanske politike

Pri nas v Italiji so v ospredju notranja socialna in politična vprašanja. Posebno zadnja dva tedna sta bila izredno razgibana. Po valu stavk, ki so zajele velik del javnega življenja, je vlada dosegla s sindikati državnih uslužbencev kompromis, po katerem se bodo vprašanja prizadetih kategorij reševala v okviru večletnega finančnega načrta. Vlada je namreč sindikatom predočila, da v sedanjem trenutku ne more sprejeti večjih finančnih bremen, in zgleda, da so sindikati to razumeli. Celotni strošek bo znašal okrog 400 milijard lir. Vseh državnih uslužbencev je v Italiji 730.000 (brez vojakov, policije).

Konec prejšnjega tedna pa je zasedal ministrski svet. Ministri so razpravljali o novih ukrepih, ki jih misli vlada sprejeti v bližnji bodočnosti proti višanju cen in nenormalni inflaciji. S tem v zvezi se govori, da bodo povišali ceno bencinu za 4 lire in tudi avtomobilske takse, omejili prodajo na obroke ter denarne kredite.

Vlada je tudi odobrila več zakonskih osnutkov v korist kmetijstva. Po enem izmed teh osnutkov ne bo več dovoljeno sklepati spolovinarskih pogodb, sedanje pa jih bodo izboljšali v korist spolovinarja od 53 na 58% vseh pridelkov. — Ostali zakonski ukrepi pa predvidevajo razna olajšanja za kmetovavce, ki želijo zaokroževati svoja posestva z nakupom sedanjih zemljišč.

ZUNANJA POLITIKA

V senatu se je zaključila razprava o zahtevi komunistov po diplomatskem priznanju komunistične Kitajske. Vladno stališče je pojasnil zunanji minister Saragat, ki je dejal, da bo Italija to vprašanje rešila sporazumno z ostalimi zavezniki ter v primernem trenutku. Komunistična resolucija je bila tako odklonjena, ker so proti njej glasovali tudi socialisti. V italijanskih političnih krogih so to solidarno zadržanje socialističnih senatorjev z vlado ocenili zelo pozitivno. Za komunistično zahtevo so glasovali le pristaši PSIUP, t. j. socialistov, ki so se pred kratkim ločili od Nennijevih pristašev.

Včeraj, v sredo, je odpotoval na uradni obisk v Pariz državni poglavar Segni, kjer bo imel razgovore z De Gaullom. Spremlja ga zunanji minister Saragat. — Obisk se bo zaključil v soboto.

Formoza in Francija

Kakor hitro je pariška vlada sporočila formoški, da priznava pekinško vlado, je Čangkajšek sporočil, da je pretrgal vse diplomatske odnose s Francijo. Istočasno je sporočil osebju svojega veleposlaništva v Parizu, naj se takoj vrne domov na Formozo.

Volitve v Grčiji

Na nedeljskih volitvah je občutno napredovala stranka bivšega ministrskega predsednika Papandreua in dosegla večino v parlamentu. Nazadovali so tako levičarji kot desničarji starega voditelja Karamandisa.

Johnson - Home

Razgovori med angleškim ministrskim predsednikom Home-jem ter ameriškim predsednikom Johnsonom so se zaključili s polnim soglasjem, kar se tiče mednarodnih vprašanj (mednarodno popuščanje, široko sodelovanje med Ameriko in Evropo, večstranska jedrska sila, Jugovzhodna Azija). Le glede Kube se britanska vlada ni hotela podvreči stališču ZDA.

Po obisku Erharda v Parizu

Z obiskom nemškega kanclerja Erharda v Parizu so se nekako normalizirali francosko-nemški odnosi, ki so bili v zadnjem času precej skaljeni zaradi samovoljnih korakov francoskega predsednika. Nemce je posebno razburilo dejstvo, da je Francija sprejela sklep o priznanju rdeče Kitajske, ne da bi se o tem vsaj posvetovala z Bonnom v smislu pogodbe o francosko-nemškem prijateljstvu. Pa ne samo to. De Gaulle je svoj sklep opravičil z izgovorom, da priznava politično stvarnost v svetu. Nemci pa so pri tem mislili, ali ne bi nekega dne lahko pod isto pretvezo Pariz priznal Vzhodno Nemčijo.

O tem in še drugih vprašanjih kot o Skupnem evropskem tržišču ter o carinskih pogajanjih (Kennedyjeva runda) se je Erhard razgovarjal z De Gaullom. Kakih konkretnih rezultatov nista dosegla. Kljub temu so bili njuni razgovori koristni in potrebni za medsebojno izmenjavo mnenj.

Socialni demokratje v Nemčiji so izvolili berlinskega župana Brandta za novega voditelja svoje stranke in za prvega svojega kandidata na prihodnjih volitvah.

Letošnji mednarodni evharistični kongres

Samo osem dni bo ločilo zaključek 3. zasedanja II. vatikanskega cerkvenega zbora od pričetka 38. mednarodnega evharističnega kongresa v Bombayu v Indiji. Zato bo gotovo veliko število koncilskih očetov izrabilo to okoliščino in pohitelo v mesto, kjer se že vršijo mrzlične priprave, da bo tudi 38. evharistični kongres kongres vse kat. Cerkve, vseh ras, ljudstev in jezikov.

Zvezna država Marabastra, ki ima Bombay za svojo prestolnico, šteje 40 milijonov prebivavcev, torej več kot večina evropskih držav. In v tej državi živi okrog pol milijona katoličanov, ki v glavnem spadajo pod bombaysko nadškofijo. To nadškofijo vodi prvi indijski kardinal, nadškof Valeriano Gracias.

In prav ta katoliška manjšina je imela pogum, da pripravi mednarodni evharistični kongres. Je sicer res, da je v Indiji med najbolj organiziranimi, zlasti kar tiče katoliških šol. Ima namreč 64 višjih šol s 56.445 gojenci, 15 srednjih šol s 3392 učenci in 17 ljudskih šol z 21.140 šolarji. Tudi ima nadškofija precej številno svetno in redovno duhovščino in mnogo redovnic. Poleg tega sta tako vlada države Marabastra kot zvezna vlada v Novem Delhiju obljubili svojo materialno pomoč. Pa kljub temu: stvar, ki so se jo odločili izvesti bombayski katoličani, je tako mogočna in zahtevna, da bi celo dobro organiziranim katoliškim narodom vlila trepet in jih napolnila z zaskrbljenostjo.

Toda indijski katoličani so trdno odločeni, da z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago, dajo kongresu isti blišč in ga napolnijo z isto duhovno globino, ki je bila značilna za vse kongrese te vrste v zadnjih desetletjih.

Sam kardinal Gracias je dejal: »Ta mednarodni kongres je za naš katolicizem velika preizkušnja. Kljub omejenim sredstvom smo odločeni, da se z njo spoprimemo in jo uspešno dokončamo.«

Prav gotovo bo imel ta kongres edinstven zgodovinski okvir. Saj se morda ne bo več v dogajanju katoliške Cerkve ponovilo, da bi mednarodni evharistični kongres sovpadal z vesoljnim cerkvenim zborom. Oba omenjena velika dogodka sta sicer različna po svojih ciljih, se ločita po svojih sredstvih in razlikujeta po načinu poteka, a oba preveva isti duh, duh vesoljnosti, duh ekumenizma.

»Ambulate in dilectione!« bo geslo tega kongresa. »Živite v ljubezni!« To geslo bo napolnjevalo vse, ki bodo kot romarji obiskali daljno indijsko ozemlje, ki mu je že sv. apostol Tomaž prinesel veselo Kristusovo oznanilo in jo orosil s svojo mučeniško krvjo.

Ljubezen je dejstvo, ki zanima vse ljudi, tudi tiste, ki niso kristjani, tudi tiste, ki so brez vere ali se vsaj prepričujejo, da je nimajo. Pomanjkanje ljubezni, sejanje sovraštva, hlad med srci je namreč zlo, ki že od začetka človeškega rodu trpinči prebivavce zemlje.

In prav to hoče doseči 38. kongres v Bombayu: pomagati k zmanjšanju svetovne napetosti med narodi, povabiti vse ljudi k medsebojni strpnosti, obsoditi sovraštvo med otroki istega nebeškega Očeta, sklicujoč se na ljubezen, ki nam jo je izkazal božji Sin s tem, da se nam je dal v sv. Evharistiji kot jed in pijača.

Ravno v tem svojem poslanstvu bo bombayski evharistični kongres našel v vatikanskem koncilu uspešno oporo, kjer se razpravlja o potrebah današnjega človeka v duhu razumevajoče in široke ljubezni, ki nikogar noče izključiti, nikogar ponižati, nikogar zavreči.

Kot je že bilo objavljeno, se bo kongres pričel 28. novembra tega leta, končal pa 6. decembra. Mesto Bombay je zelo slikovito. Indijski katoličani ga radi primerjajo z Rimom. Kakor je bil Rim zgrajen na sedmih kričih, tako se je Bombay razprostrl po sedmih otokih ob vodah Indijskega oceana.

Množične slovesnosti bodo potekale v parku Oval Maidon, ki je poln orientalskega razkošja. Velik problem je za organizatorje vprašanje stanovanj. Mnogi udeleženci bodo stanovali kar na ladjah, na katerih bodo prispeli. Poleg tega pa se misli na velike šotore, ki jih bodo postavili v bližnji okolici mesta. Prav ta skromnost bo dala kongresu res evangeljski pečat in še bolj izrazila misel, da je moč krščanstva v nenavezanosti na svetne dobrine in v odklanjanju pretirane udobnosti.

Organizatorji kongresa delajo na to, da bo ta mogočni dogodek imel čim večji odjek ne samo med indijskimi katoličani ter katoliškim svetom, temveč tudi med rojaki iz poganskih vrst. Zato so že sedaj pripravili celo vrsto dokumentarnih filmov, ki naj indijsko ljudstvo seznanijo s cilji kongresa in s poslanstvom katoliške Cerkve v svetu. Državna oblast bo v maju izdala deset serij znamk z evharističnimi motivi. Vsaka serija bo imela 200 tisoč znamk. Posamezne znamke bodo imele vrednost pet centezimov indijske rupije (18 lir).

V času kongresa so za dopoldanske ure zamišljena razna zborovanja in študijski krožki po sekcijah. Popoldanski čas bo namenjen delom krščanske ljubezni, kot so obiski bolnišnic, sirotišč, šolskih zavodov. Na večer pa bodo evharistične slovesnosti z mnogimi mašami in skupnim sv. obhajilom v že omenjenem parku Oval Maidon, ki se bo za tiste ure spremenil v ogromno svetišče pod zvezdnatim indijskim nebom. V programu je tudi na istem prostoru posvečenje novomašnikov iz vseh kontinentov, s čimer naj bi se dalo še posebej poudarka vesoljnosti katoliške Cerkve.

Na noč pa bodo mogli udeleženci prisostvovati raznim kulturnim prireditvam, koncertom, gledališkim predstavam ter izvajanju folklornih indijskih plesov religiozne vsebine. V ta namen se že nekaj časa vadi nad 300 dečkov in okrog tisoč pevcev, da bo tudi ta program brezhibno potekel.

Tako organizatorji kot bodoči udeleženci pa tiho upajo, da bo 38. evharistični kongres v Bombayu edinstven že zaradi posebne okoliščine: da se ga bo udeležil sam sv. oče Pavel VI. In ker se to po zadnjem romanju v Sv. deželo ne zdi več tako izključeno, ves katoliški, pa tudi ostali svet ta kongres v veselem upanju pričakuje, saj bo gotovo nova stopnica k uresničenju gesla, ki si ga je zastavil kongres: »Živite v ljubezni!«

— ej —

KARDINAL WISZYNSKI O SVOBODI

Že nekaj časa razlaga kardinal Wiszynski v univerzitetni cerkvi sv. Ane v Varšavi papeško okrožnico »Mir na zemlji«.

V svoji drugi konferenci je podal zelo učinkovite misli v zvezi s pravico človeka do osebne svobode. Takole je dejal:

»Človek, bolje povedano človeška oseba, ni kot tako radi človeka pojmujejo totalitarni sistemi, samo številka, vključena v zgodovinsko skupnost naroda. Človek je bitje, ki ima pravico do razvoja svoje lastne osebnosti in je država nastala zaradi njega, ne pa človek zaradi države.«

»Kadar pride do nasilja, se človek po sili razmer odpove svobodi in s tem pravici. To povzroči suženjstvo duha in dostikrat tudi telesa, kar je lastno vsem deželam z diktatorskimi režimi. Toda človek,« je vzkliknil kardinal, »se svojim osebnim pravicam ne sme nikdar odpovedati, saj bi s tem kršil božjo zamisel o človeški osebi.«

»Človek ima od Boga dodeljeno pravico, da v svobodi ustvarja in se svobodno udejstvuje na znanstvenem, umetniškem in kulturnem področju. Vsak poskus, da se ga v tem prizadevanju omejuje, je nasilje nad njegovo duhovnostjo. Prav zato je bila v vseh časih borba za svobodo istovetna z borbo za resnico. Ti dve dobrini sta v bistveni medsebojni zvezi.«

»Človek ima tudi pravico do češčenja božjega. Danes se pa dogaja, da prav tisti, ki na vsa usta poudarjajo „svobodo vesti", v imenu te svobode z vsem možnim nasiljem in prevaro delajo na to, da bi odrasle in zlasti mladino oropali vsakega verovanja.«

»Prav tako ima človek vso pravico do zasebne lastnine. Ta pravica nima nobene zveze z naukom liberalnega kapitalizma, čigar brezdušnost je treba odločno obsoditi; toda prav tako je treba obsoditi drugo skrajnost, da se namreč država polasti vse gospodarske dejavnosti in postane človek le še del državnega brezsrčnega stroja.«

»Končno ima človek tudi vso pravico, da menja kraj svojega bivanja ali se iz države izseli, kadar to hoče, saj brez te pravice se država nujno spremeni v eno samo jetnišnico za ves narod.«

»Zato mi kristjani odklanjamo vsako „dirigirano demokracijo", kjer se v imenu ljudskih mas prav tem masam vsiljuje to, kar ugaja skupini egoističnih ljudi in ščiti njih privilegirane položaje, pa ne jemlje v obzir resnične potrebe ljudskih množic in državljanom ne nudi možnosti, da bi se svobodno udejstvovali v političnem dogajanju države. Nikdar ne bomo pristali na to, da je državljan le predmet nekega režima, vedno dolžan samo sprejeti njegove odločbe. Če državljan ne izvršuje svojih državljanskih pravic in ni njih nosilec, ne čudimo se potem, da postane apatičen in brezbrižen do vsega, kar se dogaja z njim in okrog njega. Toda zapomnimo si: država s takimi vrste državljani je obsojena prej ali slej na propad in izginotje!«

Duhovne vaje v Vatikanu

V soboto zvečer pred prvo postno nedeljo (15. februarja) so se pričele v Vatikanu petdnevne duhovne vaje, ki se jih udeležujejo sv. oče Pavel VI., kurijski kardinali in razni prelati iz papeževega dvora. Voditelj duhovnih vaj je nemški redemptorist p. Bernhard Häring.

Delavnost sv. očeta v bodočih tednih

Sv. oče Pavel VI. namerava slediti vzgledu pokojnega sv. očeta Janeza XXIII., pa bo zato v postnem času obiskal več rimskih cerkva, zlasti tiste po predmestjih. Na veliki petek se bo udeležil slovesne liturgije v baziliki sv. Petra, na veliko noč pa bo sam istotam ob 11. opravil sv. mašo. Ob 12.30 bo nato podelil Rimu in svetu svoj tradicionalni blagoslov.

Kancler Erhard se je zahvalil Pavlu VI.

Ko se je kancler zahodnonemške republike prof. Erhard vrnil v Bonn, je poslal sv. očetu Pavlu VI. zahvalno brzojavko, v kateri je izrazil svoje globoko ganotje, ki ga je doživel ob priliki svečanega in ljubeznivega sprejema v Vatikanu. »Ure v Vatikanu so bile zame nepozabno doživetje. Neizmerno sem vaši Svetosti hvaležen za izčrpni razgovor in za tople besede, ki ste jih imeli za nemški narod.«

Laični pridigarji v Čilu

Kardinal Silva Henríquez, nadškof v glavnem mestu čilske republike Santiago, ki je tekom zasedanja II. vatikanskega koncila postal splošno znan zaradi tiskovne konference, v kateri je orisal težave in upe južnoameriškega katolicizma, se je odločil za do sedaj edinstven korak v zgodovini katoliške Cerkve v zadnji dobi. V kratkem bo dobilo večje število dobro formiranih katoliških laikov cerkveno misijo (poslanstvo), da zaradi pomanjkanja duhovnikov pridigajo v območju nadškofije, ki šteje 150 župnij. Že od leta 1961. so se ti laiki za ta nastop pripravljali na katoliški univerzi v Santiago de Chile, ki ima poleg raznih fakultet tudi poseben katehetski seminar za vso Južno Ameriko. — Vatikanski radio je odločitev kardinala Silva Henríquez toplo pozdravil in jo označil kot »zelo prijetno novico«.

Laicizem v Ugandi

Uganda je znana širom po svetu po svojih ugandskih mučencih, ki so leta 1884. prelili svojo kri za Kristusa. Prav ta kri je pripomogla, da se je katoliška Cerkev v tej deželi sredi črne Afrike najlepše razcvela. Ni še dolgo, ko je Uganda postala samostojna država. Mladi parlament pa je smatral za eno prvih potreb, da je z veliko večino potrdil osnutek zakona, po katerem bo država prevzela v svojo last in pod svojo upravo vse misijonske šole. Najbolj bo prizadeta pri tem katoliška Cerkev, saj ima prav ona v deželi največ šol in drugih vzgojnih zavodov.

Ghana — država bodočnosti

Prva država, ki je po zadnji svetovni vojni postala samostojna v Afriki, je bila Ghana. Evropejci so jo prej imenovali »Zlata obala«. To ime so ji dali, ker so našli na njenem ozemlju nekaj zlatih rudnikov. Današnje »zlato« za Ghano pa so njeni nasadi kakavovca. Skoro vsa čokolada, ki jo jemo v Evropi, je narejena na podlagi kakava, ki prihaja iz Ghane.

Beseda »Ghana« pride od imena hrabrega zapadnoafriškega črnskega plemena, ki je včasih živelo severozahodno od sedanjega ozemlja. Uradni jezik je angleški. Od četrtega razreda ljudske šole se ga morajo učiti vsi otroci, kajti le v angleščini se lahko člani raznih rodov sporazumejo med seboj.

Moderna misijonska delavnost katoliške Cerkve se je pričela v Ghani leta 1880. s prihodom dveh francoskih misijonarjev. Sicer so jo že prej obiskali razni misijonarji, pa se niso za stalno naselili. Danes pa ima Ghana že nadškofa in več škofij. Položaj Cerkve je malo negotov, ker vlada v državi vse od leta 1957., ko se je Ghana osvobodila, diktator Nkumrah, ki je precej na levo nagnjen in teži za tem, da bi imela država izključni monopol tudi na vzgojnem in verskem področju. Vendar se je po zadnjem neuspelem atentatu, ki ga pripisuje sovjetskim agentom, precej oddaljil od komunizma in zaradi tega tudi katoliška Cerkev zopet laže diha.

Pij XI.

Te dni se spominjamo 25-letnice smrti papeža Pija XI., ki je umrl 10. februarja leta 1939. Bil je velik papež, ki je pogumno zavzel odločno odklonilno stališče do nacizma z encikliko Mit brennender Sorge in do komunizma z encikliko Divini Redemptoris. Sklenil je več konkordatov. Najbolj znan je konkordat z Italijo, ki je združen z Lateransko pogodbo, s katero je bila priznana Vatikanska država in urejene razne sporne zadeve. Pij XI. se je z vso vnemo zavzel za Katoliško akcijo, zaradi katere je prišlo do hude napetosti s tedanjo italijansko vlado, kakor tudi zaradi krščanske vzgojne mladine. Enciklika »Casti connubii« govori o zakonski zvezi in o zakonskem življenju. V tej encikliki je ostra obsodba preprečevanja spočetja ali ononizma (bele kuge). O socialnih zadevah in problemih tedanjega časa govori Quadragesimo anno. — Pripomniti je treba, da imajo vse enciklike Pija XI. še vedno polno veljavo.

O letošnjem festivalu v Sanremu

V zadnjih letih je festival italijanske popevke postal precej dolgočasen in ni vladalo zanj več tako navdušenje kot v preteklosti. Pesmi so šle kmalu v pozabo, saj niso bile ravno najlepše tiste, ki so jih peli na festivalu. Izven festivala so namreč prihajali na tržišče drugi motivi, mnogo lepši in mnogo bolj sprejemljivi.

Zato so si organizatorji letošnjega festivala umislili novo formulo: zakaj ne bi povabili k sodelovanju velikih mednarodnih pevcev, ki bi dali predstavi drugačen ton? In tako se je zgodilo, da smo letos poleg italijanskih pevcev poslušali tudi mednarodne idole kot so Paul Anka, Gene Pitney, Frank Avalon Peter Kraus in še razni drugi.

Priznati je treba, da se je letošnji festival precej razlikoval od preteklih. Toda dokazal je še nekaj drugega: da so idoli popevk naveličali ljudi. Letos se je namreč zgodilo, da je zmagala prav tista, za katero ni nihče pričakoval, da bo prva v Sanremu. In prav je, da so padli tisti, ki so bili vedno vajeni doseči zmago in zbuditi navdušenje. Občinstvo ima pravico zahtevati drugačen stil. In mlada zmagovavka letošnjega festivala predstavlja ta novi stil. Želeti je le, da je slava in bogastvo ne pokvarita kot se je zgodilo že z mnogimi drugimi.

Gigliola Cinquetti je zmagala prav zato, ker ni imela orožja »velikih«, tistih, ki so imeli mnogo točk za zmago. Ti niso bili poraženi zato, ker njihov glas več ne ugaja. Tega ne moremo nikakor trditi. Naveličanje so zbudili bolj kot osebnosti, ne pa kot pevci; naveličali so zaradi svojih zakonskih pripetljajev, zaradi praznega eksibicionizma, zaradi svojih škandalov in čustvenih dogodivščin; Gigliola je ze enkrat prosta vsega tega, kar je lastno slavnim in bogatim osebam.

Kako so drugi pevci reagirali na to nepričakovano zmago do včeraj še neznanega dekleta? Paul Anka ni mogel prikriti svojega začudenja. »Nemogoče!« — je dejal. Modugno je v prvem trenutku ostal prizadet, a kmalu se je pridružil skupnemu navdušenju. Milva se je nasmehnila. Milva je izvrstna pevka, ki je v kratkem času dosegla eno prvih mest na polju italijanske lahke glasbe. Zato je mogla ona najlaže razumeti in sprejeti zmago mlade Gigliole, brez zavisti, brez jeze. Na splošno pa so si vsi pevci nekako oddahnili: bolje je — tudi s trgovskega stališča — da jih je prekosilo neznano šestnajstletno dekle kot pa da bi zmagal kak velik tekmec. V tem so bili enkrat sporazumni tako melodični pevci kot kričači. Če niso mogli zmagati oni, potem je najbolje, da je dosegla prvo mesto Cinquetti.

Veliki so stopili dol s svojega prestola z dostojanstvom odstavljenih kraljev. Njihovo mesto je prevzela Gigliola, ki je slava še ni utegnila pokvariti. A kmalu se je bodo lotili pevski agenti in ji bodo ukazali, kaj mora delati, kako se mora obnašati, kakšen stil mora uporabljati pri petju. In če se bo Gigliola vdala njihovim »nasvetom«, če se bo pridružila celi vrsti sofističnih pevk, tedaj bo zgubila pri občinstvu tiste lastnosti, s katerimi si je priborila zmago v Sanremu. Želeti je, da jo bo svet lahke glasbe, z vsemi svojimi zakulisnimi dejanji, pustil tako, kakšna se je predstavila letos milijonom poslušavcev. Samo tako bo lahko ohranila vtis, ki ga je zbudila s svojim neprisiljenim obnašanjem, s svojo naravno interpretacijo.

Miranda Zafred

Nemški list o položaju Cerkve v Sloveniji

V mestu Brixen (Bressanone) na Južnem Tirolskem izhaja tedensko verski list »Katholisches Sonntagsblatt« (Katoliški nedeljski list). Ta list je v zadnji številki takole seznanil svoje bravce s Slovenijo in s položajem katoliške Cerkve na slovenskem ozemlju:

»Slovenija je ena izmed šestih republik, ki tvorijo sedanjo Jugoslavijo. Od 1,6 milijona jih je vsaj po krstnem listu 98% katoličanov. Glavno mesto je Ljubljana. Je sedež nadškofa in ima 160.000 prebivavcev.«

Režim je postal zadnje čase bolj strpen. Ni več odprtega preganjanja in verske svečanosti se lahko nemoteno razvijajo. Napadi na Cerkev in duhovnike so po radiu in v časopisju prenehali. Ljudski misijoni so že nekaj časa dovoljeni in zelo dobro obiskani. Prejem zakramentov je v primeri s predvojnimi leti narastel. Med izobraženci se množi število prepričanih katoličanov. Preteklo jesen je vstopilo v centralno semenišče v Ljubljani 31 bogoslovcev, 18 pa jih je bilo lani posvečenih. V frančiškanskem samostanu v Novem mestu je preteklega leta končalo novicijat pet klerikov, istočasno pa ga je začelo šest študentov in en samostanski tretjerednik.

Ostale pa so še vedno mnoge temne strani. Cerkev je še vedno oropana osnovnih svoboščin. Ni ene same katoliške organizacije, ene same katoliške šole, ne katoliškega tiska, če izvzamemo en verski listič, ki izhaja na meji republike dvakrat na mesec v omejeni nakladi. Prepovedano je v državo prinesti verske časopise ali verske predmete. Verouka po šolah ni, pač pa se nudi mladini v šolah, organizacijah in pri služenju vojaške službe protiverska propaganda. Vse javno, kulturno in prosvetno življenje je izrazito brezversko pobarvano. Cerkveni prazniki so bili vsi odpravljeni. Najbolj se to čuti za božič, ki je navaden deloven dan. Sv. Miklavža, božička in božično drevo skušajo nadomestiti z novoletno jelko in dedkom Mrazom. Namesto božičnih počitnic nudi režim študentom zimske počitnice v drugi polovici januarja.«

Tako omenjeni list. Prav je, da tudi drugod po svetu zvedo za »jugoslovansko socialistično resničnost«!

Jezuitski red leta 1963

V prvi polovici lanskega leta je Družba Jezusova, to je jezuitska družba, štela 35.788 članov. Med temi je bilo patrov duhovnikov 19.626, sholastikov, to je takih, ki se pripravljajo na duhovski stan, 10.259, bratov laikov pa 5903. Družbo Jezusovo vodi vrhovni predstojnik general, ki je sedaj belgijski pater Hansen. Generalu pomaga 11 generalnih asistentov. Asistent za slovanske province je slovenski pater Anton Prešeren, ki je težko bolan. Od njega je bilo lani odvisnih 1442 jezuitov. V misijonih imajo jezuiti skoraj sedem tisoč redovnikov. Med njimi so tudi slovenski jezuitski misijonarji v Indiji.

GALILEO GALILEI

(Ob 400-letnici rojstva)

Letos obhaja Italija 400-letnico rojstva Galilea Galilei, znamenitega matematika, astronoma in fizika. Znan je njegov spor s katoliško Cerkvijo. Ta spor nasprotniki Cerkve še danes zlorabljajo in hočejo dokazati, kako je Cerkev nasprotnica znanosti in napredka. Zato mislimo, da je potrebno in koristno, da na kratko razložimo Galilejeve zasluge za znanost in pojasnimo tudi njegov spor s Cerkvijo.

GALILEJEVO ŽIVLJENJE IN NJEGOVA ODKRITJA

Galileo Galilei se je rodil 15. februarja 1564 v Pisi in umrl 8. januarja 1642 v svoji vili »Villa Gioiello« v Arcetri blizu Firenc. Leta 1589 je postal profesor na vseučilišču v Pisi, a leta 1592 v Padovi. Bil je odličen matematik, fizik in astronom, a tudi sijajen prozaist (pisatelj v prozi). Poudaril je, da se naravni pojavi lahko spoznajo samo z opazovanjem in s poizkusi. Razložil je teoretično, bolje od Bakona Verulanskega, moderno eksperimentalno metodo in jo uspešno uporabil v svojih raziskovanjih. Izumil je termometer, uro na nihalo, teleskop, mikroskop. Določil je zakone o padu teles, o nihanju in o vztrajnosti. Tako je postal ustanovitelj nove fizike. Pečal se je tudi z astronomijo. Ugotovil, da ima sonce neke pege. Videl je s teleskopom, da mesec ni gladka krogla, ampak da je pokrit z gorami. Pojasnil je, da so Rimska cesta in nebuloze (meglene pege) skupine brezštevilnih zvezd, da Jupitra spremljajo štiri lune, štirje sateliti, štiri zvezde spremljevalke.

Umrl je v 77. letu kot slepec. Do smrti je ostal zvest katoliški veri. V pismu, ki ga je pisal Nikolaju Fabbri iz Firenc 22. februarja 1635 je napisal: »Nobeden ne bo mogel najti pri čitanju mojih del niti najmanjše sence, ki bi odstopila od ljubezni in spoštovanja sv. Cerkve.«

PTOLEMEJSKI IN KOPERNIKOV SISTEM (SOSTAV)

Do 15. stoletja je vladal v astronomiji geocentrični ali ptolemejski sistem. Osnoval ga je Klavdij Ptolemej, egiptovski astronom, matematik in geograf, ki je živel v 2. stoletju po Kr. Po tem sistemu je zemlja (ge, grško zemlja) nepremična in središče (centrum) sveta. Zato se ta sistem imenuje geocentrični sistem. Po tem sistemu se sonce in zvezde vrtijo okoli zemlje.

Nasprotni nauk je heliocentrični sistem. Ta sistem, ta nauk uči: zemlja se vrti okoli sonca, sonce (helios, grško - sonce) stoji mirno. V središču našega astronomskega sistema stoji sonce in ne zemlja, kakor trdi ptolomejski sistem. Zato se ta sistem imenuje heliocentrični sistem.

Heliocentrični sistem so zastopali tu in tam že v starem veku. Osvojil ga je že kardinal Nikolaj iz Kuze (Cusa, mesto blizu Trierja v Nemčiji) v svoji knjigi »De docta ignorantia« (1445) in končno astronom Nikolaj Kopernik (1473-1543), po katerem se imenuje Kopernikov sistem.

GALILEI IN KOPERNIKOV SISTEM

Galilei je že leta 1604 sprejel Kopernikov nauk, Kopernikov sistem. Zato so pristaši ptolemejskega sistema vstali proti njemu. Glavni ugovor teh nasprotnikov je bil, da Kopernikov heliocentrični sistem nasprotuje doslovnemu tolmačenju sv. pisma, kakor so ga enoglasno tolmačili cerkveni očetje.

Kaj pa pravi sv. pismo? Psalm 103, 5 pravi: »Postavil si zemljo na njene temelje, na veke vekov ne omahne.« Jozue pa je ukazal soncu, da se zaustavi in rekel: »Sonce, stoj, pri Gabaonu, in luna, v dolini Ajalonski; in stalo je sonce in obstala je luna, dokler se ni narod maščeval nad sovragi.« (Joz 10, 12-13)

Po psalmu 103 se torej zemlja ne more vrteti, ona je nepremična. Po Jozuetu pa sonce stoji, se ne giblje. Jasno je torej, da se heliocentrični Kopernikov sistem ne strinja s sv. pismom, po njem se zemlja vrti in sonce se ne giblje.

Tu moramo poudariti, da Galilei ni imel trdnih znanstvenih dokazov za heliocentrični sistem. P. Angelo Secchi (1818-1878), jezuit, znanstveni astronom, zatrjuje, da za časa Galilea sploh niso še imeli današnjih dokazov za rotacijo (vrtenje) zemlje. Popolne dokaze za heliocentrični sistem so šele pozneje prinesli Kepler (1571-1630), Huygens (1629-1695), Newton (1643-1727), Bradley (1692-1762) in drugi.

Galilei pa je učil novi nauk kot znanstveno dokazano tezo (resnico). Njegov nauk pa je bil takrat samo hipoteza. Hipoteza je misel ali še bolje zamisel, kako bi nekaj utegnilo biti. Je neka domneva, neko ugibanje, ni pa še znanstveno dokazana resnica. To, kar je takrat učil Galilei, je bila torej samo hipoteza. Res je, da se je pozneje ta nauk izkazal kot resničen, toda šele ko so drugi učenjaki našli za ta nauk neovrgljive dokaze.

Kljub temu, da ni imel znanstvenih dokazov, je Galilei ustno in v svojih spisih učil svoj nauk kot znanstveno dokazano resnico. Namesto da bi iskal dokaze za svoj nauk, je v svojih spisih prešel tudi na področje teologije. Njegovi prijatelji in pristaši so ga svarili, naj pusti teologijo v miru in išče dokaze za heliocentrični sistem. Ni pomagalo. Tako je izzval spor s Cerkvijo. *(se nadaljuje)*

★

Proslave 400-letnice Galilea Galilei

V Pizi so se dne 15. februarja, na 400-letnico rojstva velikega učenjaka in fizika Galileia Galilei začele proslave, ki bodo trajale osem mesecev. Na svečano otvoritev proslav je prispel tudi predsednik države prof. Segni.

Proslave so bile tudi v Pragi na Češkem. Te proslave je organizirala češkoslovaška Akademija znanosti in kulture. Prisoten je bil tudi prof. Hejrowski, Nobelov nagrajenec za kemijo iz leta 1959.

V Moskvi pa so ob priliki 400-letnice Galilejevega rojstva otvorili v Leninovi biblioteki razstavo nekaterih starih izdaj Galilejevih del.

Obletnica bombardiranja

Mesto Dresden je dne 14. februarja proslavilo 19. obletnico strašnega bombardiranja od strani zavezniških letalcev. V noči med 13. in 14. februarjem leta 1945 so sovražni bombniki popolnoma uničili to cvetoče mesto. Ta sovražni napad smatrajo za enega najbolj uničevalnih dejanj proti kakemu evropskemu mestu med drugo svetovno vojno, saj je bilo ubitih naenkrat 135.000 ljudi. Nad 10.000 oseb se je udeležilo množične demonstracije na Starem trgu, ogromna množica meščanov pa se je udeležila tudi sv. maše za žrtve tega bombardiranja v cerkvi Sv. križa.

Deželne volitve

»Katoliški glas« je že večkrat pisal o bližajočih se deželnih volitvah. Kakor je znano, je bila ustanovljena dežela Furlanija-Julijska Benečija s posebnim statutom. Vanjo spadajo tržaška, goriška in videmska pokrajina. Posebni statut je dobila ali bi ga po zamisli pokojnega De Gasperija morala dobiti zato, ker biva tu slovenska narodna manjšina. Če naj bi res služila tudi temu namenu, bi moral parlament izglasovati takšen volilni zakon, da bi omogočil slovenski manjšini vsaj skromno zastopstvo v deželnem svetu. To pa se po krivdi vseh velikih italijanskih strank, od krščansko-demokratske do komunistične, žal ni zgodilo.

SLOVENCI SE MORAMO ZDRUŽITI!

Po natančnih računih na podlagi sedanjega za nas krivičnega volilnega zakona in na podlagi izidov občinskih ter političnih volitev izhaja, da Slovenci kljub temu **lahko dobimo vsaj enega zastopnika** iz tako imenovanih ostankov, **ako se združimo,** to je, če demokratični Slovenci postavimo v več volilnih okrožjih liste s skupnim znakom in skupnim imenom. Neobhodno potrebna je skupna lista vsaj v tržaškem in goriškem volilnem okrožju. Ako bi imeli dovolj finančnih sredstev, bi lahko nastopili še v kakšnem drugem okrožju, kjer živijo Slovenci. Finančna sredstva pa nam ne samo ne dajo, ampak na razne načine celo onemogočajo tisti, ki najglasneje zahtevajo, naj Skupna slovenska lista nastopi tudi n. pr. v Slovenski Benečiji, ki spada v videmsko volilno okrožje. Zato še zdaj nastop v drugih okrožjih ni zagotovljen, čeprav ni izključen. Jasno je, da se je treba ozirati tudi na tamkajšnje krajevne razmere in ljudi.

VOLILNI ZAKON

Prejšnji teden je bil v Uradnem listu objavljen volilni zakon za deželo s posebnim statutom Furlanija-Julijska Benečija. Po tem zakonu bo imel prvi deželni svet ali mali parlament 61 svetovavcev. Dežela je razdeljena na pet volilnih okrožij, in sicer Trst, Gorica, Videm, Pordenone in Tolmezzo. Na tržaško volilno okrožje odpade 15 svetovavcev, na goriško 7, na videmsko 21, na pordenonsko 12 in na tolmeško 6. Beneška Slovenija spada pod videmsko okrožje, Kanalska dolina pa pod tolmeško. Za vložitev liste je treba v vsakem okrožju predložiti najmanj 300 in največ 500 podpisov. Volitve morajo biti razpisane v roku 180 dni od objave volilnega zakona v Uradnem listu. Kot smo omenili, je volilni zakon že objavljen. Vsak čas pričakujemo odlok predsednika republike, ki določa rok za razpis volitev in začetek volilne propagande.

KDAJ BODO VOLITVE?

Ker v času, ko to pišemo, odlok predsednika republike še ni bil objavljen, ni mogoče točno vedeti, kdaj bodo volitve. Po poročilih vladnih strank bodo volitve najbrž 10. maja. To pomeni, da bo treba prav kmalu vložiti na tržaški prefekturi volilni znak za vse liste (en znak za vso deželo), nato pa volilne liste pri okrožnem sodišču vsakega volilnega okrožja.

SLOVENCI!

Demokratični Slovenci moramo dobiti svojega zastopnika v deželni svet! Vsakdo naj v svojem okolju in po svojih močeh prispeva k delu, na katero se že tudi skrbno pripravljajo vodstva naših strank!

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Pastirsko pismo z onstran meje

Msgr. Albin Kjuder, apostolski administrator tržaško-koprske in reške škofije v Sloveniji, ter msgr. Andrej Simčič, kapitularni vikar apostolske administrature v Novi Gorici, sta izdala skupno pastirsko pismo za letošnji postni čas.

V prvem delu pastirskega pisma je govora o liturgični obnovi in o duhovni obnovi vernikov, v drugem delu pa o duhovni obnovi in velikonočni spovedi.

Pastirsko pismo se tako zaključuje:

Velikonočna spoved pomeni velikonočno obnovo. Kjer se spoved dobro opravi, tam rodi tudi zaželene uspehe poboljšanja in krščanskega življenja. Danes stoji svet v znamenju obnove. Pogosto slišimo besedo: ali obnova in mir ali staro življenje in pogin. Vedimo, da splošne obnove ni in je ne moremo pričakovati, ako se prej ne obnovi vsak posameznik. Govorjenje o obnovi bo ostalo samo govorjenje, ako ne doseže in ne prepriča vsakega posameznega človeka. V tem duhu podrobne obnove tudi mi opravimo svojo velikonočno dolžnost. V duhu obnovljen bo vsak izmed nas dočakal veliko noč — praznik Gospodovega in svojega vstajenja.

Obletnica smrti kardinala Stepinca

Na obletnico smrti zagrebškega nadškofa kardinala Stepinca je bila v Rimu v cerkvi svetega Hieronima slovesna črna sveta maša. Daroval jo je sedanji zagrebški nadškof Franjo Šeper ob prisotnosti mnogih škofov in drugih uglednih osebnosti.

Še vedno posledice vojne

Otroci, ki vedo o zadnji vojni le to, kar jim starejši pripovedujejo, imajo vsako stvar, ki jo najdejo na cesti, za igračo. Tako sta tudi dva dečka iz Vrtojbe, 13 letni Aldo Vižintin in 14 letni Zvonko Arčon na poti iz šole domov preteklo sredo našla zanimiv predmet, ki je imel obliko steklenice. Zvonko, prepričan, da je v steklenici živo srebro, je začel steklenico odpirati. Nastal je nenadoma silen pok, ki je dečka vrgel na tla in drobci granate so oba dečka hudo ranili. Takoj so ju prepeljali v bolnišnico v Št. Petru, kjer so Arčona operirali, ker je imel roko vso razmrcvarjeno. Poškodovan je tudi po obrazu. Prav tako je poškodovan po rokah in obrazu Aldo Vižintin. Arčon se bo zdravil najmanj mesec dni, Vižintin pa tri tedne. K sreči sta si dečka obvarovala oči, tako da sta jo pri vsej nesreči še poceni odnesla.

Turistični promet v Jugoslaviji

V letu 1963 se je turistični promet v Jugoslaviji povečal za 42 odstotkov v primeru z letom 1962. Skupno število tujih turistov znaša 754.617, skupno število nočitev pa 7 milijonov 649 tisoč. Jugoslavija je na ta način pridobila 66 milijonov in 700.000 dolarjev. Italijanski turisti zavzemajo tretje mesto. Pred njimi so samo Nemci in Avstrijci. Največ tujih turistov je obiskalo obmorske kraje. Tu so zabeležili skoro 6 milijonov nočitev; v gorskih krajih jih je bilo znatno manj: 410.000.

Sto dvajset let letovišča Opatija

V Opatiji so letos na programu velike proslave 120-letnice, odkar je Opatija postalo letovišče. Opatijo omenjajo že v XIV. stoletju in sicer v zvezi s samostanom in cerkvico sv. Jakoba, ki so jo radi obiskovali pobožni Dalmatinci. Okrog cerkve in samostana se je naglo začelo razvijati življenje. Bogataši so pričeli postavljati svoje vile, rastla so gostišča in končno je stekla še železnica, ki je pred 90 leti še bolj pripomogla k razvoju letovišča. Tako je danes Opatija ena najbolj privlačnih turističnih točk sinjega Jadrana.

Radio Trst A

Spored od 23. do 29. februarja

Nedelja, 23. febr.: 9.30 Slovenske zborovske skladbe tržaških avtorjev. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Kalamon, zavezovavec vetrov«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.30 Radijska novela - Franc Jeza: »Zadnji človek«. — 18.30 Po društvih in krožkih: (8) »Skavtska družina v Dolini«, pripravil Saša Martelanc. — 20.30 Iz slovenske folklore - Lelja Rehar: »Leto je dugo, zberem si drugo«.

Ponedeljek, 24. febr.: 12.15 Iz slovenske folklore: »Leto je dugo, zberem si drugo«. — 18.00 Glasovi iz narave, pripravil Tone Penko. — 19.00 Radijska univerza: (5) »Načelo ljudske suverenosti«. — 19.30 Koncert zbora »Cesare Augusto Seghizzi« iz Gorice, ki ga vodi Fr. Valentinčič. — 19.30 Postni govori: (4) Oskar Simčič: »Oče naš, kateri si v nebesih«. — 21.00 Jules Massenet: »Manon«, opera v štirih dejanjih.

Torek, 25. febr.: 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Italijanščina po radiu - 27. lekcija. — 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.00 Pregled italijanske dramatike, pripravila Josip Tavčar in Jože Peterlin - 12. oddaja. Tekmeci Carla Goldonija. Prizori iz del: »Benečanka v Alžiru« in »Ptiček Zelenček«.

Sreda, 26. febr.: 11.45 Jugoslovanski orkestri in pevci. — 12.15 Zgodovinske zanimivosti. — 13.30 Izbrali smo za vas. — 18.00 Znanstveni leksikon. — 18.30 Skladatelji v očeh njihovih sodobnikov, pripravil Dušan Pertot: (3) »Franz Schubert«. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: Zbor »Montasio« iz Trsta, ki ga vodi Mario Macchi. — 19.15 Higiena in zdravje.

Četrtek, 27. febr.: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Za smeh in dobro voljo. Besedilo: Danilo Lovrečič. — 18.00 Italijanščina po radiu - 28. lekcija. — 19.15 Širimo obzorja: »Obisk v papirnici«, napisal Aljoša Vesel. — 21.00 »Maškara z vijolicami«, radijska igra.

Petek, 28. febr.: 11.45 Ameriški odmevi. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljic, pripovedk, legend: (17) »Pastirček«, pripravil Jurij Slama. — 19.00 Radijska univerza: Elektrika: (5) »Električni vpliv«. — 19.30 Postni govori: (5) Jože Jamnik: »Posvečeno bodi tvoje ime«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. Urednik: Egidij Vršaj.

Sobota, 29. febr.: 12.15 Po tujih krajih. — 15.00 »Volan«, oddaja za avtomobiliste, s sodelovanjem Italijanskega avtokluba. — 15.30 »Potovanje gospoda Perrichona«, komedija v štirih dejanjih. — 17.20 II. vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 18.00 Poglavja iz zgodovine slovenske književnosti - Vinko Beličič: (14) »Zgodovinar in narodopisec Valvasor«. — 19.15 Družinski obzornik. Urednik Ivan Theuerschuh. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Koroški Akademski oktet.

20.

Ob dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareškega župnika)

Kot številne sobrate so Nemci zajeli tudi mene. Močna skupina pobranih Zarečanov se nas je poganjala čez drn in strn, čez polja in skozi gozdove, preko gričev in dolin naravnost proti Spodnji Branici. Nemške strojnice, sunki puškinih kopit in brce niso dopuščale nikekage odpora ali zavlačevanja. »Kdor obnemore, bo ustreljen!« je bilo povelje, ki je vsem vbrizgovalo nadčloveških energij pri napornem pohodu.

Iz Spodnje Branice so nas vsmerili proti Rihemberku. Vsakih par sto metrov je kraj ceste stal tank, na tankih so vnaprej štrlele grozo vzbujajoče topovske cevi. Ob tankih so stale gruče vojakov in koder koli se je ozka dolinica razširila, so bili parkirani vojaški kamioni, avtoblinde, avtomobili višjih častnikov.

Razporedili so nas tako, da smo korakali v četverostopu. Zarečani smo se držali skupaj. Rudi Rudinov je spotoma občudoval orjaške tanke. »Glejte!« je vzklikal, »kaki zmaji! Kako pošastna so topovska žrela!« — »Mar niso še bolj pošastne one mrtvaške glave, ki jih nosijo vojaki na kapah?« je menil Milko. »Le odkod je prihrumela ta ogromna nemška sila?« je bil radoveden Rudi. »Rekli so mi,« sem mu pojasnil, »da so oddelki Adolf Hitlerjeve divizije in da so prišli od Milana in Verone. To so menda najbolj drzni nemški vojaki.« — »V prah so strli partizanske odrede.« je modroval Rudi, »mnogi, premnogi so padli, drugi so se zatekli v Čaven. Le kdo bi bil kos taki sili? Zdaj pa je Vipavska posuta z mrtveci, kri teče v potokih, vasi gorijo, mi pa, sužnji, odhajamo v robstvo, če ne v smrt.« — »Najbolj črn dan v zgodovini primorskih Slovencev! Sedemindvajseti september! Nikoli te ne pozabim!« je pretresljivo vzkliknil Milko.

Za vsakim ovinkom nas je čakalo novo presenečenje. Vojaki, ki smo jih srečavali, so nas zvedavo motrili. Često so name kazali in hrupno vpili: »Partizanenpfaffe! Rebellenpfaffe! Partizanski far! Puntarski pop!« Desno in levo so gorele hiše, se podirale strehe, ženske in otroci so v grozi medleli, povsod solze in obup.

»Levo! Na cestni rob!« zavpije nekdo za hrbtom. »Stran! Na cestni rob!« suvajo Nemci pešce v obcestni jarek. Vsi se stisnemo na skrajno levico in že prihrumi s štanjelske strani kolona orjaških tankov. Okrenem se in ostrmim: kaj ni na prvem tanku, razmršen, smrtno bled, s krvjo oblit neki duhovnik, ki obupno grabi z rokami predse, se lovi in išče opore, da bi ne omahnil? Kaj ni to štanjelski župnik? »Tone! Tone Šatej!« se mi izvije klic. Duhovnik na tanku zaokrene glavo, na obličju, s krvjo orošenem, odseva smrtna groza, sredi oglušajočega hrumenja tankov nekaj poči, kot bi se sprožila puška, in že so ga zakrili naslednji tanki, ki so švignili mimo. Še vedno sem stal pod strašnim vtisom nenadnega prizora, ko me priganjač sune s puško v hrbet, da sem se nevarno zaletel v spredaj stoječe. In spet smo stopali proti Rihemberku.

* * *

Ob veliki septembrski ofenzivi so nemški oddelki vpadli tudi v Štanjel. Postavili so vojaške straže na ključne postojanke in na vrhunce vzpetin in začeli preiskovati hišo za hišo. Vdrli so tudi v župnišče in zahtevali od župnika Toneta Šateja, naj pove, kje je skrito orožje in kod so partizani. Odvrnil je, da ne ve. Poveljnik ga je strogo premeril z očmi in se zadrl: »Izvidnice so nam sporočile, da je bilo na zvoniku partizansko opazovališče. Če se to izkaže za resnično, boste odgovorjali!« V istem hipu je vstopil vojak in javil, da so našli v bližnjem poslopju celo zalogo orožja in streliva. Poveljnik je divje zarohnel: »Tako! Niste vedeli, kje je orožje? Ključ od zvonika mi izročite!« Župnik mu je mirno pojasnil, da mu cerkveni predpisi prepovedujejo dajati vojaštvu ključe od cerkve in od cerkvenih stavb. Poveljnik je zbesnel. Odvihral je proti cerkvi in ukazal, naj vlomijo v zvonik in vse preiščejo. Ko so mu sporočili, da so našli na zvoniku sled za partizani, je izdal kratek ukaz podnaredniku, ki je odšel z dvema vojakoma v župnišče.

Gospod Tone je prebledel. Vojaka sta ga zgrabila, gnjavila s pestmi in suvala, nato pa sta ga pahnila proti vratom. Z rokama se je oprl na vratno okvirje. Tedaj sta ga začela brcati, še huje pestiti in sramotiti. Duhovnik je močno krvavel. Zagrabila sta ga in zavlekla proti tanku ter ga potisnila nanj. Zadonel je oster ukaz in vrsta tankov je odhrumela proti Rihemberku.

Na prvem tanku je stal štanjelski župnik Tone Šatej, za njim sta se kruto režala dva esesovca in ga suvala s puškama v pleča. Oklopna vozila so divje ropotala in pod seboj drobila kraške kamne, odskakovala so in se pogrezala, tako da je nesrečneža metalo, kot bi bil v čolnu sredi razburkanega morja. Z rokama je lovil ravnotežje, z glavo bil ob železje, da je vedno huje krvavel. Pred njim se je zdajci odprla Vipavska dolina in v soncu je zablestel Vrtovin, njegov rodni kraj. Oko se mu je ustavilo na cerkvici Marije Vnebovzete in potem pri Sv. Pavlu. »Zbogom, Vrtovin! Zbogom, rodni dom!« je dahnil. V onem trenutku je v Šmarjah zapela težka breda in nekaj krogel se je zasekalo med drevje. »Tako! Nič ne veš o partizanih!« sta ga od zadaj drezala stražnika. »Naj zadenejo le enega izmed naših, in te bo konec!« Više nad cesto, z Robotnice, se je oglasil mitraljez in pršil navzdol. »Kaplan, stoj pokonci!« sta ga suvala s puškinimi cevmi. »Naj te tvoji banditi požanjajo!«

(se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

Kruh za gladujoče

Goriški nadškof msgr. Pangrazio je izdal poseben proglas, v katerem poziva vernike, naj tudi letos darujejo svoj prispevek za gladujoče po svetu. V pismu pove najprej, koliko so v ta namen nabrali goriški verniki v preteklem letu, in sicer 3,314.793 lir. Od te vsote je nadškof izročil en milijon za škofijo Sanctus Matteus v Braziliji, kjer živi večje število furlanskih izseljencev in kjer je veliko pomanjkanje vsega potrebnega. Ostalo vsoto pa je izročil v roke msgr. Guidu Del Mestriju, apostolskemu delegatu v Vzhodni Afriki, ki je potožil, kako v nekaterih deželah pod njegovo oskrbo v resnici trpijo lakoto.

Nato nadškof opominja, naj bodo tudi letos verniki velikodušni v podpori za naše gladujoče brate, saj statistike trdijo, da na vsake tri zemljane prideta dva, ki sta nezadostno hranjena. Propaganda za to nabirko in nje izvedba je poverjena Škofijski dobrodelni ustanovi.

Voce Isontina

Preteklo nedeljo je izšla prva številka novega tednika, ki ima naslov Voce Isontina. Kot javlja v uvodniku je novi tednik glasilo vernikov goriške nadškofije italijanskega jezika in nadomešča prejšnjo Voce Diocesana. Novi tednik se tiska v Vidmu in kaže, da bo po svoji vsebini podoben tržaški Viti Nuovi oziroma našemu KG, torej versko informativen tednik, ki hoče posvetiti posebno pažnjo domačim problemom.

Novega sobrata toplo pozdravljamo.

Zanimivo predavanje

Zadnjo soboto 15. t. m. je v okviru SKADa predaval za srednješolce in akademike prof. Maks Šah iz Trsta o odločilnih trenutkih v zgodovini Slovencev. Predavatelj se je dotaknil najvažnejših zgodovinskih momentov od preseljevanja narodov preko pokristjanjenja do protestantske dobe. Prof. Šah je tudi zavrnil moderne trditve glede zgrešenega iskanja pomoči Slovencev pri Bavarcih proti Obrom, kar naj bi odprlo pot ponemčevanju Slovencev. Slednjič je predavatelj še ugovarjal tezi po kateri naj bi bilo za Slovence usodno, da niso sprejeli Lutrovega nauka.

Pogrebne svečanosti za grofom Frančiškom Coroninijem

V Coroninijevem dvorcu v drevoredu XX. septembra so v petek popoldne opravili pogrebne svečanosti za pokojnim grofom Frančiškom Coroninijem. Grof je umrl na Dunaju na posledicah operacije. V petek zjutraj so ga pripeljali v Gorico in ga položili na mrtvaški oder v Coroninijevi palači. Meščani so v dolgih vrstah hodili kropit pokojnika. Mnogi so prišli tudi od onstran meje, zlasti iz Kromberka, kjer so Coroninijevi imeli svoj grad in so med vaščani zapustili najlepše vtise in spomine. Popoldne se je ob času pogreba zbralo v vili veliko število plemstva iz Gorice, Trsta, Avstrije in drugih krajev. Zvon iz grajske kapele je drugoval zvonu cerkve sv. Vida na Placuti in zlasti starejši Goričani so pohiteli v vilo k pogrebu. Pogrebne svečanosti je vodil župnik s Placute p. Nicoletti. Navzoč je bil tudi stolni kanonik msgr. Velci. Po blagoslovu trupla so pokojnika položili v družinsko grobnico v grajski kapeli.

Naj bo Bog pokojnemu grofu milostljiv, preostalim pa, zlasti grofični Nikoleti izrekamo iskreno sožalje.

Prva številka M L A D I K E za mesec januar in februar izide te dni

Podgora

V šestih dneh smo sedaj v Podgori doživeli kar tri pogrebe: 10. februarja je za posledicami tetana umrl skrbni in prileti kmetovavec Kocjančič Andrej iz znane Bričičeve družine, ki bi kmalu dočakal 75 let. Sledil je v večnost pokojni soprogi Tereziji in mladi hčeri Mariji, ki sta obe umrli pred kratkimi meseci v lanskem letu. Družina je torej v prav kratkem času bila prizadeta s tremi smrtmi. 13. februarja je po težkem in dolgem bolehanju izdihnila 61-letna Gomišček Ana, bivša pridna šivilja. Soprog France, sin Kazimir in hčerka Lidija so jo s številnimi sorodniki in znanci spremljali v žalostnem sprevodu na pokopališče. 15. februarja je umrl v bolnici za rakom 56-letni Seno Marko, 16. februarja pa je izdihnil skoro 83-letni dobri Peršolja Anton, ki je v družini vedno rad bral »Katoliški glas« in knjige Mohorjeve družbe. — Vse lepo previdene štiri pokojne izročamo božjemu usmiljenju in plačilu v nebesih. Preostalim v družinah, sorodnikom in prijateljem pa izrekamo naše krščansko sožalje.

* * *

Pa pri nas ni samo žalost in smrt. Budi se novo življenje, nova doba za našo cerkev in bogoslužje v njej. Zadnji čas je bilo v cerkvi vse nekam prazno, ker smo že od poletja 1962 brez orgel. V kolikih prazničnih slovesnostih se je samo za silo in čisto preprosto oglašal samo mali harmonij, ki smo ga bili povlekli na kor. Živeli smo v upanju in v raznih lepih načrtih, ki so se prav sedaj začeli uresničevati.

Pretekli četrtek, 13. februarja popoldne, so nam na polno obloženem velikem kamionu pripeljali izdelane nove, moderne orgle. Naša cerkev se je v teh dneh spremenila kar v celo delavnico. Morali smo še cerkvene klopi nekoliko v stran odmakniti in stisniti in vse je bilo tako napol-

Berite in širite PASTIRČKA!

njeno z orgelskim novim materialom, da še gori omenjeni pogrebni sprevodi niso mogli popolnoma v notranjost cerkve. Le krsto ali trugo smo za silo postavili koj ob cerkvenih vratih, pod korom; udeleženci pa so morali biti razvrščeni pred cerkvijo.

Delavci, katere je poslalo podjetje Zanin, nam spravljajo skupaj veličastni instrument za božjo čast, ki bo zares nekaj posebnega za Podgoro. Za sedaj omenimo samo nekaj: stare orgle so imele okrog 500 piščal, nove pa jih bodo štele nad tisoč. Pričakujemo, da jih zaslišimo lepo ubrane ob kolavdaciji na praznik sv. Jožefa. Podrobnosti bomo še poročali.

Štaverjan

Že delj časa se šušlja po vasi, da nameravajo nekateri krogi odpreti stalno gostilno v neposredni bližini vaškega pokopališča. Zadnje dni pa postaja ta glas vedno močnejši, ker se sliši, da so prišli celo nekateri iz Gorice, da bi ugotovili primernost kraja. Štaverjanci se temu izrecno upirajo, saj se je tudi občinski svet izrekel proti na eni izmed zadnjih sej in zglasoval temu primerno resolucijo, naslovljeno na pristojne oblasti.

Vsem je živo v spominu prizor, ko so neki elementi motili obrede na vseh svetih dan. Zahvaliti se moramo treznosti ljudi, da niso tisti neolikanci dobili kakega spomina na glavo. Že razni plesi so dostikrat neprimerni, recimo kar jasno tisti ples ob priliki zahvalne nedelje ali Silvestrovanja, ko se je do jutra novega leta popivalo, plesalo in vpilo.

Kateri dostojen človek bo mogel biti tiho k prizoru, ki se bo kdaj lahko dogodil, ko bo kdo obiral piščance za zidom pokopališča, kosti pa metal na gomilo onkraj zidu?

Zato pozivamo odgovorne oblasti, naj upoštevajo mnenje vseh Štaverjancev in naj ne dovolijo gostilne na omenjenem neprimernem kraju. Vedeti je treba, da so cerkev, spomenik in pokopališče za vse nekaj svetega in se je treba zato z vsemi močmi upirati verjetnim bodočim onečaščenjem.

Pri stvari gre tudi za spoštovanje zakonskih predpisov, ki ne dovoljujejo gradnje stavb v bližini manj kot dvesto metrov od pokopališča, še manj seveda gostiln. Gre pa tudi za javni red. Gotove pristojne oblasti se rade sklicujejo na razloge »javnega reda«, ko gre za to, da kaj našega prepovedo. Torej spoštovanje zakona in javnega mnenja tudi v tej stvari, ko gre za člane večinskega naroda.

Sklicujemo se tudi na zakon štev. 880 od 11. junija 1922, ki pravi, da je prepovedano zidati v razdalji manj kot 200 metrov od pokopališča ali razširiti kako že obstoječe poslopje v tej bližini. Kdor ta predpis krši, se kaznuje z denarno globo in mora tudi na lastne stroške stavbo podreti.

SLOVENSKO KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO IZ ŠTEVERJANA

uprizori **v nedeljo 23. februarja ob 17h v Katoliškem domu v Gorici**

Molierovo komedijo

N A M I Š L J E N I B O L N I K

Izvaja dramski odsek SKPD iz Štaverjana. — Toplo vabljeni!

Odbojkarji Olympije

Deželno juniorsko prvenstvo v odbojki se je končalo. Olympijci so zadnje tekme igrali v Gorici. Boriti so se morali proti štirim tržaškim moštvom. Najprej so se pomerili s CRDA in so izgubili 2:1 (15:10, 7:15, 15:10). Nato so odpravili VIS z 2:0 (15:11, 15:7), toda to tekmo bodo morali verjetno ponoviti, ker ni bilo pravega sodnika. Preteklo soboto so odpravili BOR B z 2:0 (15:5, 15:7); nadvladal pa jih je BOR A z 2:1 (10:11, 12:15, 15:8), toda šele po trdi borbi in le malo je manjkalo, da ni prišlo do edinega poraza tega moštva. Zelo se je odlikoval hitri Leghissa Marij s svojimi močnimi servisi, s katerimi je vnesel nered v nasprotnikove vrste. Škoda, da tisti dan ni bil v formi tolkač Pepo. Moštvu manjka solidna obramba in pa brezhibna prstna tehnika.

Olympija je zasedla tretje mesto od petih nastopajočih moštev.

Stavka mestnih avtobusov

Tudi goriški šoferji so se polnoštevilno udeležili vsedržavne stavke šoferjev, ki je bila napovedana za petek 14. februarja. Zasilni promet so vzdrževali avtobusi, ki jih je najela goriška prefektura. A vse se je odvijalo z veliko zamudo. Mnogi dijaki, ki prihajajo s podeželja z vlakom v mesto, so zamudili šolo, prav tako so prišli mnogi uradniki prepozno na svoja delovna mesta.

Prav tako je povzročila velik nered in občutne zamude vsedržavna stavka železničarskega osebja strojevodjev in njihovih pomočnikov, ki se je začela v soboto ob 10. uri dopoldne in je trajala tri dni.

Izplačilo odškodnine bivšim internirancem

Do 21. julija 1964 je čas za prijavo za izplačilo odškodnine bivšim internirancem v Nemčiji. Kot znano, je Zapadna Nemčija dala na razpolago v ta namen 6 milijard lir z namenom, da se razdelijo med tiste, ki so bili nasilno odpeljani v Nemčijo iz verskih, ideoloških ali rasnih razlogov. Ta podpora ni mišljena kot odškodnina, temveč kot moralno priznanje tistim, ki so trpeli v nacističnih taboriščih. Prav tako dobijo odškodnino tudi svojci umrlih v Nemčiji. Pravico do odškodnine imajo tudi internirani vojaki in delavci, ki niso bili prostovoljno na delu v Nemčiji.

Nimajo pa pravice do te odškodnine osebe, ki so že prejele kakršnokoli odškodnino, ali ki jo še prejemajo iz tega razloga. V primeru smrti imajo pravico do odškodnine najbližji sorodniki umrlega.

Prošnjo za odškodnino morajo zainteresirani nasloviti na navadnem papirju na zakladno ministrstvo (Ministero del Tesoro) v roku 6 mesecev od dneva, ko je bil objavljen odlok v uradnem listu, to se pravi do 21. julija letos. V prošnji je treba navesti vse potrebne podatke, dan, ko je bila oseba odpeljana, kraj internacije in dan povratka, kakor tudi potrdilo o italijanskem državljanstvu v času deportacije in vsa druga potrebna dokazila.

Za vse informacije, kakor tudi za sestavo prošnje, se zainteresiranci lahko obrnejo na sedež ACLI v ul. Seminario.

Doplačilo prispevkov za dobo 1920 do 1926

Pokrajinski urad INAS opozarja upokojence, da zapade rok za predložitev prošnje pri socialnem skrbstvu (Previdenza sociale) za doplačilo prispevkov za dobo od 1. 7. 1920 do 28. 2. 1926, dne 6. marca 1964.

Kdor ima pravico in ni še napravil potrebne prošnje, naj se obrne na sedež INAS v Gorici, ulica Roma 20, v Tržiču ulica Giacih 28, v Gradežu ulica Caprin 20. Potrebna je tudi pismena izjava z imeni podjetij, kjer je delavec delal z navedbo delavne dobe pri vsakem ter predložitev potrdila o stalnem bivanju od vseh občin, kjer je v tistem času delal. Če se občina nahaja v jugoslovanskem delu goriški pokrajine, lahko predloži druge dokumente, iz katerih je razvidno stalno bivališče v tistem kraju. Vse to je potrebno za zvišanje pokojnine omenjenim upokojencem.

TRŽAŠKE NOVICE

Smučarsko tekmovanje tržaških šol

Tudi letos je šolsko skrbništvo v Trstu organiziralo v Trbižu smučarsko tekmovanje v veleslalomu za dijake višjih srednjih šol iz Trsta. Letos je prvič, da so se ga udeležili v večjem številu tudi dijaki Državnega znanstvenega liceja. Lani je namreč tekmoval samo Stele, ki je zasedel drugo mesto. Tekmovanje je bilo v soboto 1. februarja.

Glede razmeroma velikega števila udeležencev, startalo je namreč 62 tekmovavcev, so slovenski dijaki zasedli precej dobra mesta, namreč 3., 5., 16. in 22. mesto. Možina je moral odstopiti zaradi okvare na smučeh. Med šolami je Slovenska realna gimnazija zasedla drugo mesto.

Vrstni red po šolah je naslednji:

1. Licej Dante, 2. Državni znanstveni licej (DZL), 3. Oberdan, 4. Petrarca, 5. Da Vinci, 6. Galilei, 7. Volta.

Posamezniki pa so zasedli sledeča mesta:

1. Candiani (Petrarca) čas 41"8/10, 2. Rella (Dante) 43", 3. Stele (DZL) 46"1/10, 4. Boico (Oberdan) 47", 5. Dolhar (DZL) 48"3/10, 16. Morelj J. (DZL) 53"2/10, 22. Janhuba (DZL) 57"7/10.

Med slovensko dijaško mladino je veliko zanimanje za smučanje, zato upamo, da se bo drugo leto tega tekmovanja udeležilo še več dijakov in dijakinj, tako da bomo lahko računali na prvo mesto.

Morelj Pavel

Za naše Marijanišče

Ob vsakih kvatrah se vršijo po katoliškem svetu zbirke za dobre namene, predvsem za semenišča in katoliške zavode. Na Tržaškem je sedaj zopet objavljena škofijska zbirka za Marijanišče na Opčinah. V tem našem zavodu je letos 26 dijakov, ki obiskujejo različne šole na Opčinah in v Trstu. Družine dijakov prispevajo po možnosti za dnevne stroške, izredne izdatke pa krijemo z darovi naših številnih dobrotnikov iz slovenskih župnij.

Nova pomladna zbirka naj zopet združi vse naše zaslužne dobrotnike, ki že več let podpirajo Marijanišče. Javna dobra dela v korist mladine so verno ogledalo krščanske in tudi narodne zavesti. Zvesto naprej!

Ob zimskih kvatrah ste darovali za Marijanišče v posameznih krajih sledeče vsote:

	lir
Sveti Križ	—
Prosek	8.400
Kontovel	7.000
Opčine	25.300
Repentabor	2.000
Trebče	3.800
Bazovica	4.300
Katinara	8.000
Ricmanje	2.000
Boršt	26.650
Boljunec	3.200
Dolina	3.000
Mačkovlje	4.400
Štramar	5.350
Škedenj	15.000
Sv. Ana	12.150
Salezijanci	8.000
Sv. Jakob	34.050
Sv. Vincenc	30.200
Sv. Ivan	20.950
Sv. Anton	44.900
Rojan	27.500
Barkovlje	9.900
SKUPNO	L 305.050

Vsem dobrotnikom se Marijanišče iskreno zahvaljuje in priporoča. — Za vse dobrotnike zadnje zbirke bo v zahvalo sv. maša na praznik sv. Jožefa.

OBVESTILA

SLOV. KAT. PROSV. DRUŠTVO STEVERJAN vabi na **kulturni večer**, ki bo v sredo 26. februarja ob 20h v dvorani na Križišču. Na sporedu bo drugi del predavanja o **Ivanu Trinku.** — Predavatelj bo prof. Rado Bednarik.

RAVNATELJSTVO Nižje srednje in Strokovne šole v Gorici obvešča starše, da se bo vršil *roditeljski sestanek* v nedeljo 23. februarja ob 10. uri na sedežu šole, ul. Randaccio št. 10.

ŠOLSKO skrbništvo v Gorici sporoča, da je izšla v Uradnem listu štev. 5-II del z dne 30. jan. 1964 *ministrska odredba* o premestitvi in začasni namestitvi ravnateljskega in učiteljskega osebja.

V NEDELJO 1. marca bo imel v KD v Gorici kulturni večer g. *Vinko Zaletel.* Več povemo v prihodnji številki.

SKPD - Gorica

DAROVI

Za Katoliški dom: N. N. 500; N. N., ZDA 31.000; N. N. 1.000; Ida Tuta 2.000; N. N. 500; Mar. družba 12.000; Jožef Cej 500; Alojzija Pocarini 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.00; N. N. 2.000; N. N. 1.000; Karolina Debenjak 1.000; Ana Brezigar 1.000; družina Žgavec 1.000; N. N. 10.000; I. H. 3.000; M. K. 1.000 — *Vsem darovavcem Bog povrni!*

Za Alojzijevišče: N. N. 2.000; L. L. 2.000; Anton Fornazarič 10.000; N. N. ob poroki 10.000; L. P. 5.000; N. N. 5.000; N. N. ob prvi obletnici pok. moža 2.500; družina grofov Coronini ob smrti svojega sorodnika 50.000 lir. — *Velikodušnim dobrotnikom povrni Bog stotero; njihovim rajnim pa nakloni večni mir!*

Za Zavod sv. Družine: N. N. 5.000; N. N., Gorica 1.000; g. Štekar iz Štaverjana dve košari dobrih jabolk. — *Blagim dobrotnikom naj dobri Bog stotero vrača!*

NA UPRAVI KAT. GLASA lahko dobite: Šmarnice Franca Sodja. *»Kraljica apostolov«*; Jezernik. *»Sv. oče Janez XXIII«*; *»Zvezek za krščanski nauk o milosti in zakramentih«*; *»Zvezek za kršč. nauk o božjih zapovedih«*; Veliki katekizem - I. del, *»O Bogu in našem odrešenju«.*

Dramska skupina DOM iz Rojana

uprizori

v nedeljo 23. februarja
v Marijinem domu
ulica Cordaroli, 29
dramo globoke vsebine

V E S T

Ima prolog in tri dejanja.
Začetek ob 17.15.
Med odmori srečolov.
Dvorana ogreta.

Vabljeni!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

PODJETJE
S. A. FRATELLI SULZER - WINTERTHUR (SVIZZERA)

I Š Č E

strokovno izvežbane delavce v starosti od 20 do 45 let, in sicer: **instalaterje** za razne ogrevalne napeljave; **ključavničarje**; **varivce** raznovrstnega železa, pločevine in cevi; **čistivce** litega železa in podobno.

DOBER ZASLUŽEK

Za vsa potrebna pojasnila obrnite se, lahko pismeno ali ustno, na naslov: *Gino Protto, via Scodnik, N.o 13 - Gorizia*